

та добробуту.

Варто зазначити, що в березні 2016 року, було зазначено пріоритетні напрями розвитку правової науки на 2016-2020 рр. Серед основних можна виділити такі: правові механізми забезпечення і захисту прав та свобод людини; проблеми формування національної правової системи України та її адаптація до європейського права; правові основи територіальної організації влади та місцевого самоврядування в Україні; правове регулювання інноваційного розвитку України; правове забезпечення розвитку фінансової сфери; правове забезпечення в галузі національної безпеки та міжнародного правопорядку; регулювання правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності [2].

Європейські колеги констатують, що незважаючи на багатий науковий спадок і відносно добрий рівень освіти системного підходу в інтеграції до ЄДП досі немає. Також чимало говориться про необхідність залучення молодих талантів, але не забезпечується привабливість кар'єри вченого. Досі не унормовано питання наукових стажувань та відряджень, що ускладнює міжнародну співпрацю.

Отже, конструктивна співпраця всіх гілок влади, вдале застосування підходів та методів до багатогранності європейського правового поля, врахування досвіду країн ЄС все це дасть позитивний результат та успішну реалізацію європейських прагнень України.

Література

1. Чабах О.М. Правова гармонізація як необхідна складова Євроінтеграційних процесів України / О.М. Чабах // Юридичний вісник. – 2014. – № 3(32). – С. 46-50.

2. Стратегія розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016-2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aprnu.kharkiv.org/doc/strategiya.pdf>

УДК 340:378:14(043.2)

Миронець О. М., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Вознюк Д. В., прокурор відділу,
Вінницька обласна прокуратура, м. Немирів, Вінницька обл., Україна

ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Євроінтеграційні процеси в Україні ставлять перед нашою державою ряд вимог, які стосуються, зокрема, і вищої юридичної освіти. Як зазначає Арнольд Норберт, із набуттям чинності Лісабонською угодою в 2009 році Європейський дослідницький простір став не лише політичною ідеєю, а й юридично закріпленою метою Європейського Союзу, у зв'язку з чим він

набув особливої політичної ваги, що знаходить своє виявлення в шести конкретних цілях (сильні національні дослідницькі системи, добре налагоджена транскордонна співпраця, відкритий ринок праці для осіб із вищою освітою, рівноправність, вільний доступ до результатів досліджень і посилення інтернаціоналізації). Спрямована на підвищення якості конкуренція, готовність до співробітництва та інтернаціоналізація є на європейському рівні основними принципами розвитку наукової галузі [1].

Звертаючи увагу на якість в освітніх процесах правничої галузі, Орловська І. зазначає, що європейський досвід із забезпечення якості вищої юридичної освіти свідчить про те, що інтерес до вивчення зазначеної проблеми не припиняється, зокрема приймаються й удосконалюються стандарти та розробляються рекомендації із забезпечення якості європейської вищої освіти [2, с. 180].

Відповідно до Проекту Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії, динамічний розвиток вищої освіти у світі, вартість освітніх послуг для держави і людей, а також прагнення до утвердження своєї держави як повноцінного члена європейської спільноти шляхом економічного, політичного та культурного розвитку суспільства, вимагає гарантування якості вищої освіти в Україні. Вдосконалювати якість освітніх послуг, зокрема послуг з надання правничої освіти, слід відповідно до принципів, затверджених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» [3]. У 2005 році Україна приєдналася до Болонського процесу та стала членом Європейського простору вищої освіти, метою становлення якого, серед іншого, є: 1) прийняття системи доступних для розуміння та взаємно порівнянних дипломів; 2) прийняття системи, базованої на двох основних циклах: бакалавра та магістра; 3) заохочення мобільності студентів; 4) співпраця у царині оцінювання якості вищої освіти заради напрацювання взаємно порівнянних критеріїв та методологій. Отже, на думку розробників проекту Концепції, вища освіта в Україні, разом з правничою освітою, потребує вдосконалення відповідно до стандартів та рекомендацій щодо якості освіти, ухваленими для Європейського простору вищої освіти [4].

Врахування основних тенденцій розвитку європейської вищої школи сприятиме запровадженню в національній освіті компетентнісного підходу, відходу від предметоцентризму, забезпеченню зрозумілості і порівнюваності результатів навчання, набутих компетентностей і кваліфікацій, ступенів для всіх зацікавлених сторін і в такий спосіб створення основи для європейської і світової інтеграції. Пріоритетними напрямками української вищої школи повинні стати підвищення відповідальності за створення власних внутрішніх систем забезпечення якості освітніх програм і кваліфікацій та їх реалізації, що додасть їй

національної і міжнародної репутації [5, с. 4], сприяння запровадження в освітню теорію і практику сучасних понять, концепцій, принципів і підходів, тобто модернізація як наукової рефлексії, так і практики реалізації вищої освіти в цілому, створення умов для активізації, стимулювання і заохочення природнього процесу піднесення інституційної спроможності й самостійності вищих навчальних закладів [6, с. 31-32].

На сьогодні, європейський дослідницький простір забезпечує створення додаткової вартості, позаяк транснаціональна співпраця в науці та дослідженнях підвищує економічний ефект. Таким чином, завдяки реалізації спільних проектів у науці та дослідженнях буде зміцнено спільний ринок Європейського Союзу. Патентна статистика, кількість наукових публікацій та інші індикатори свідчать про те, що незабаром окремі європейські країни практично не зможуть самотужки протистояти глобальній конкуренції. Серйозні виклики, із якими можна впоратися завдяки дослідженням, перевищують можливості окремих країн, подолати їх можна лише спільними зусиллями європейців [1].

Отже, у сучасних умовах економічної нестабільності в Україні, зміни у вищій юридичній освіті, які можуть мати місце у недалекому майбутньому відповідно до вказаної вище Концепції, на нашу думку, несуть у собі ряд негативних наслідків, до яких українське суспільство не готове.

Література

1. Норберт Арнольд. Сильна вища освіта — виклики в Німеччині та Європейському Союзі / Арнольд Норберт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kas.de/wf/doc/23184-1442-1-30.pdf>

2. Орловська І.Г. Європейський досвід забезпечення якості вищої юридичної освіти в Україні / І.Г. Орловська // Право і суспільство. – 2017. – № 1. – С. 176-181.

3. Проект Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/koncepciya-vdoskonalennya-pravnichoyi-yuridichnoyi-osviti-dlya-fahovoyi-pidgotovki-pravnika>

4. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62613

5. Кремень В.Г. Проблема визначення та освоєння сучасного змісту освіти: передмова / В.Г. Кремень; Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

6. Товканець Г.В. Тенденції розвитку європейської вищої освіти на початку

УДК 340:378:73(043.2)

Миронець О. М., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Переверзєва О. М., начальник відділу,
Кілійський районний відділ державної
реєстрації актів цивільного стану,
м. Кілія, Одеська обл., Україна

ВИЩА ЮРИДИЧНА ОСВІТА В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Система юридичної освіти у Сполучених Штатах Америки є унікальною, бо, на відміну від інших країн, у США немає бакалаврських програм з права. Найбільш поширені програми юридичної освіти в США є програмами рівня Graduate, що ведуть до отримання ступеню Juris Doctor (JD) або Master's degree in law (LLM). Програми JD призначені перш за все для тих, хто хоче бути практикуючим юристом в США, і сфокусовані на американському праві, тоді як програми LLM готують до міжнародної кар'єри в галузі права [1].

У США система юридичної освіти і саме право розцінюються як професійно-академічна галузь. Це означає, що студенти можуть вступати до університетів на правничі спеціальності тільки після отримання диплома бакалавра. Юридична освіта в цій країні є двоступеневою. Перший етап починається після отримання середньої освіти, тобто після завершення навчання у коледжі (3-4 роки навчання). Випускник отримує диплом бакалавра мистецтв (BA). Другий етап – вища освіта, яку здобувають у спеціалізованих школах або коледжах при університетах. Існують три ступені: 1). Доктор права (Juris Doctor, JD); 2). Магістр права (LL.M.); 3). Доктор юридичних наук (S.J.D.) [2].

Так як бакалаврський програм з права не існує, то останнім часом почали з'являтися програми Pre-Law або комбіновані програми, наприклад, Law and Society. Однак для вступу до програми JD не важливо у якій сфері був отриманий ступінь бакалавра, головне — його наявність, середній бал у дипломі, а також добре розвинуті навички письма, мистецтва публічних промов та критичного мислення, які перевіряються під час тесту [LSAT](#) та/або співбесіди [1].

Juris Doctor – JD є першим юридичним ступенем у США, який присвоюється після завершення трирічного терміну навчання. Для